

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHAB HAYATI, İLMİ ŞAHSİYETİ VE MÜCADELESİ¹

Doğumu ve yetişmesi:

Muhammed bin Abdulvehhab bin Suleyman bin Ali et-Temimi h. 1115 (m. 1703) tarihinde Arabistan'daki Necd bölgesine bağlı bir şehir olan Uyeyne'de dünyaya gelmiştir. Babası Abdulvehhab ve dedesi Süleyman da Necd bölgesinde ilim sahibi olarak meşhur olmuş kimselerdi ve dönemlerinin fetva mercileri idiler. Dedesi Süleyman bin Ali meşhur Hanbeli fakihlerinden "Keşşaf'ul Kına" adlı eserin müellifi Mansur el-Behuti ile aynı dönemde yaşamış ve hatta denildiğine göre Mekke'de bir ara görüşmüşlerdi. Şeyh, bu şekilde ilimle iştigal eden bir muhitte yetişmiştir.

Hocaları ve ilmi seyahatleri:

Şeyh Muhammed Kur'an ve temel ilimler konusunda ilk eğitimini babasından aldı. 10 yaşına varmadan Kur'anı ezberledi. Babası ve dedesinden Hanbeli fıkhını İmam Ahmed'e kadar ulaşan senediyle beraber öğrendi. O kadar ki babası ihtilam olup buluş çağına erişir erişmez onu namaz imamı olarak tayin etti. Hatta babasının onun hakkında "ahkam ile alakalı birçok faydalı hususu ondan öğrendim" dediği nakledilir.² Torunu Şeyh Abdullatif'in bahsettiğine göre Hameyn'e (Mekke ve Medine) giderek oranın şeyhleriyle bir araya gelmiş ve bazılarından icazet almış, ardından Basra'ya ve Ahsa'ya giderek buradaki şeyhlerden hem ders dinlemiş hem de münazaralarda bulunmuştur.³ Abdullatif bin Abdurrahman, ceddi Şeyh Muhammed'in tevhide yönelmesinde ve kör taklitçiliği bırakarak Kitap ve Sünneti rehber edinmesinde bilhassa Hicaz'da kendisinden hadis ilmi tahsil ettiği **Muhammed Hayyat es-Sindi**'nin çok etkisi olduğundan bahseder.⁴ Şeyhin Hicaz'da hadis öğrendiği diğer bir hocası ise **Abdullah bin İbrahim en-Necdi**'dir. Süleyman bin Abdullah'ın "et- Tavdih" isimli eserinde bahsettiğine göre dokuz temel hadis kitabını ondan (müelliflerine oradan da Allah rasulüne kadar ulaşan) senedleriyle beraber okumuştur ve hadis ilimleriyle alakalı diğer kitapları da aynı şeyhten tahsil etmiştir. Ayrıca bu şeyh kanalıyla senedi Allah Rasulüne kadar ulaşan bazı hadisleri rivayet etme şerefine nail olmuştur. Son olarak Durer'us Seniyye'de biyografisinin anlatıldığı bölümde meşhur "Keşf'ul Hafa" müellifi **Acluni**'den ders aldığı da zikredilmiştir.⁵

Öğrencileri:

¹ Bu kısa biyografi, başta İsmail el-Ensari'nin "Hayat'uş Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab" adlı eseri olmak üzere Meşahiru Ulema'ın Necd, Abdurrahman bin Abdullatif; el-A'lam, Zirikli ve diğer ilgili kaynaklardan Şeyhin hayatıyla alakalı müstakil bölümler gibi muhtelif kaynaklardan derlenmiştir.

² Huseyn bin Gannam, Ravdat'ul Efkar, 1/25

³ Abdullatif bin Abdurrahman, Misbah'uz Zalam, sf 9

⁴ Age 139-140

⁵ Ed-Durar'us Seniyye, 16/316 vd

Oğulları Abdullah, Hüseyin, İbrahim; torunu Abdurrahman bin Hasan; dava arkadaşlarından Suud bin Abdulaziz gibi yakın çevresinde bulunan öğrencilerinin yanı sıra Hamd Bin Nasır bin Ma'mer, Abdulaziz bin Husayn, Said bin Hicci, Hüseyin bin Gannam gibi başka alimler de onun ilim halkasında yetişmişlerdir.

Eserleri:

Birçok eseri olmakla beraber en meşhurları şunlardır:

-Kitab'ut Tevhid, Keşf'uş Şubehat, Mesail'ul Cahiliye, el-Usul'us Selase (Üç Esas), el-Kavaid'ul Erbaa (Dört Kaide), Mana't Tagut, er-Risalet'ul Mufide, Muhtasar'u Siret'ir Rasul, Adab'ul meşyi ile's Salat, Mufid'ul Mustefid ve akideyle alakalı kısa birtakım risaleleri ki bunların hepsi muhtelif tarihlerde Türkçeye çevrilmiştir.

Ayrıca Türkçede olmayan Fadl'ul İslam, Usul'ul İman, Muhtasar'ul İnsaf ve's Şerh'ul kebir, el-Kebair, Mecmu'ul Hadis ala Ebvab'il Fıkh gibi eserleri de mevcuttur. Şeyhin bütün eserleri Mecmu'u Muellefat'ış Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab adlı 13 ciltlik bir mecmuada bir araya getirilmiştir. Ayrıca Şeyhin çeşitli risalelerine Durar'us Seniyye isimli derlemeyi ulaştırmak mümkündür.

Daveti:

Şeyh Basra'da tevhid davetine başlamış ve bazı kimselerin düşmanlığını kazandığından ötürü sıcak bir yaz günü şehri yayan olarak terk etmek zorunda kalmıştır. Ardından Hureymila'ya geçmiş fakat burada Şeyhe yönelik bir suikast tertibi gerçekleşince orayı terk ederek Uyeyne'ye gitmiş ve Uyeyne emiri Osman bin Ma'mer'in himayesine girmiştir. Burada Şeyhin öncülük ettiği Zeyd bin Hattab türbesi başta olmak üzere birtakım şirk mekanlarının yıkılması ve zina eden bir kadının recmedilmesi gibi hadiseler İslam düşmanlarını ürkütmüş ve nihayet Osman bin Ma'mer birtakım baskı ve hilelere boyun eğerek Şeyhi Uyeyne'den çıkartmıştır. Şeyh, buradan çıkarak Der'iyeye gitmiş ve orada Muhammed bin Suud'la tanışmıştır. (h. 1158) İbn Suud, Şeyhin tevhid davetine icabet etmiş ve onun davetine her türlü yardımı yapacağına dair söz vermiş ve bu şekilde ahitleşerek mücadeleye beraber devam etmişler ve ölene kadar da ayrılmamışlardır. Bu kılıç-kalem ittifakından sonra tevhid daveti Necd'in köy ve kasabalarından başlayarak dalga dalga yayılmış ve nihayet bu akideye dayalı bir yönetimin tesis edilmesiyle beraber selefi davet her tarafta duyulmaya başlanmıştır.

Vefatı ve hakkında söylenenler:

İlim, amel, davet ve sabır üzerine kurulu bir hayatın ardından Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab (rh.a) 1206 (1792 m.) senesinde 92 yaşında vefat etmiştir. Vefatının ardından Şevkani, Hüseyin bin Gannam gibi alimler mersiye yazmışlardır. Ayrıca Emir es-San'ani de Şeyhin sağlığında onu metheden bir kaside inşad etmiştir. Allah Şeyh'e ve tevhid akidesinin yayılmasında emeği geçen diğer bütün muvahhid alimlere rahmetiyle muamele etsin ve onların eserlerinden istifade etmeyi bizlere nasip etsin. Amin.